

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 การประถมศึกษา	1
- ความหมายของการประถมศึกษา	1
- ความมุ่งหมายของการประถมศึกษา	2
- หลักการประถมศึกษา	3
- วิวัฒนาการของการประถมศึกษา	4
2 หลักสูตรประถมศึกษา	23
- ความหมายของหลักสูตร	23
- ลักษณะโดยทั่วไปของหลักสูตรประถมศึกษา	27
- ประเภทของหลักสูตรที่นำมาใช้ในระดับประถมศึกษา	27
- หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	28
- การจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ	32
- โครงสร้างหลักสูตร	38
- ความคาดหวังของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	47
- จุดเน้นของหลักสูตร	50
- ความสำคัญของหลักสูตรต่อการสอน	51
3 พัฒนาการของเด็กประถมศึกษา	53
- หลักของพัฒนาการ	53
- ธรรมชาติ ความต้องการ และความสนใจของเด็กประถมศึกษา	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	- พัฒนาการของเด็กประถมศึกษา	57
	- ลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์	65
	- ลำดับขั้นพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสัน	70
	- การประยุกต์ใช้หลักพัฒนาการในการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	71
4	กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการคิดของเด็ก	73
	- ความหมายของการเรียนรู้	73
	- เด็กเรียนรู้ได้อย่างไร?	74
	- ระดับในการเรียนรู้	75
	- หลักในการเรียนรู้ของ เอ็ดการ์ เดล	77
	- พหุปัญญา (Multiple Intelligence)	82
	- รูปแบบหรือลีลาในการเรียนรู้ (Learning Styles)	87
	- องค์ประกอบของลีลาในการเรียนรู้	88
	- กระบวนการคิดและการย่อยข้อมูล	91
	- วิธีสอนเด็กที่ถนัดใช้สมองซีกขวา	97
5	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	101
	- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	101
	- ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	103
	- การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CIPPA Model)	104
	- แนวคิดของทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน: Constructivism	109

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
6	การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	113
	- ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ	113
	- องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ	115
	- ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ	116
	- รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	119
	- กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Roundtable	122
	- บทบาทของครู	123
	- ข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ	124
7	วิธีสอน	125
	- ความหมายของวิธีสอน	125
	- รูปแบบของวิธีสอน	125
	- วิธีสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง	126
	- วิธีสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง	128
	- เกณฑ์การพิจารณาในการเลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ	138
8	กิจกรรมการเรียนการสอน	141
	- ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน	141
	- ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน	142
	- จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	142
	- หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	143
	- ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในระดับประถมศึกษา	144

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
9 การวัดและประเมินผล	159
- ความหมายของการวัดและประเมินผล	159
- จุดประสงค์ในการวัดและประเมินผล	159
- ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล	160
- เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลในระดับประถมศึกษา	160
- เกณฑ์ในการพิจารณาแบบทดสอบที่ดี	161
- ปัญหาในการประเมินผลและแนวทางแก้ไข	162
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน	163
- การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolios)	168
- ความหมายและความสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน	169
- ลักษณะของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง	169
- จุดเด่นของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน	171
10 ปัญหาและแนวโน้มการประถมศึกษา	173
- ปัญหาการประถมศึกษาและแนวทางแก้ไข	173
- แนวโน้มของการประถมศึกษา	181
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)	182
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	184
ภาคผนวก	201
บรรณานุกรม	249

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการ ให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้าน	65
2 เด็กอายุต่ำกว่า 3-4 เดือน ไม่เข้าใจเรื่องราวของความคงอยู่ของ วัตถุ จึงแสดงราวกับว่า ของที่ถูกซ่อนไว้ไม่ได้อยู่ตรงนั้นแล้ว	66
3 แสดงลักษณะของความคงตัว (Conservation)	68
4 Cone of Experiences	79
5 เฟอร์นิเจอร์ในการจำ	80
6 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมปัญญาด้านมิติ	84
7 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมปัญญาด้านดนตรี	86
8 องค์ประกอบของสติในการเรียนรู้	88
9 กิจกรรมสำหรับเด็กที่ถนัดสมองซีกขวาให้เด็กจับคู่ แล้วผลัดกัน เขียนหลังเพื่อน คนที่ถูกเขียนหลังต้องหลับตา	98
10 เด็กควรสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	105
11 เด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับคน สิ่งของ และสิ่งแวดล้อม	106
12 Accommodation	111
13 แผนผังการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	133
14 นักเรียนควรมีโอกาสได้สังเกต สสำรวจต้นไม้นอกห้องเรียน	136
15 การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) (การแสดงออก)	170
16 การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) (การมีส่วนร่วมของนักเรียน)	170

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แผนภูมิ โครงสร้างหลักสูตรภาษาไทย	39
2 แผนภูมิ โครงสร้างหลักสูตรคณิตศาสตร์	40
3 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	41
4 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	42
5 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ป.1-2	43
6 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ป.3-4	44
7 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ป.5-6	45
8 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	46
9 แผนภูมิ โครงสร้างกลุ่มประสบการณ์พิเศษ	47

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร: การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตที่ทำประโยชน์ต่อสังคม	48
2	ทักษะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถพิเศษของสมองแต่ละซีก	93
3	วิธีรับรู้ของจิตที่อยู่ในอำนาจความนึกคิดของสมองซีกซ้ายและขวา	95
4	แสดงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CIPPA Model)	108
5	แสดงความแตกต่างของการสอนแบบเดิม และการสร้างความรู้ตาม CIPPA Model	109

